

LEERPLAN DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

Beeldende kunst Specifiek gedeelte Dubbele finaliteit

Graad: derde graad

Leerjaar: eerste en tweede leerjaar

Leerplannummer: voorlopige versie dd. 30/06/2023

Nummer inspectie:

DISCLAIMER: De eindtermen (alsook de decretale nummers) opgenomen in dit leerplan zijn onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement.

Inhoudstafel

Visie	3
Doelgroep en beginsituatie	4
Leerplandoelen	5
01.01 Generieke doorstroomcompetenties	5
04.01 Artistieke expressie	6
04.02 Kunstbeschouwing	10
BK-doelen	12
Minimale materiële vereisten	20
Vakkenkoppeling	21

Ontwerp

Visie

Ontwerp

Doelgroep en beginsituatie

Ontwerp

Leerplandoelen

01.01 Generieke doorstroomcompetenties

WD3_01.01.01	01.01.01
De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met inhouden van minstens 1 wetenschapsdomein verbonden aan de studierichting.	
Beheersingsniveau	
creëren	
WD3_01.01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen kiezen een onderzoeksmethode in functie van een gegeven of zelfgekozen onderzoeksvraag.	
• onderzoekbaarheidscriteria	
WD3_01.01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen verzamelen data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.	
• betrouwbaarheidscriteria	
WD3_01.01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen verwerken data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.	
WD3_01.01.01.04	Subdoel 4
De leerlingen synthetiseren de onderzoeksresultaten en formuleren een antwoord op de onderzoeksvraag.	
WD3_01.01.01.05	Subdoel 5
De leerlingen rapporteren over de onderzoeksactiviteiten en -resultaten.	
• mondelinge of schriftelijke rapportage	

WD3_01.01.02
De leerlingen refereren correct aan gebruikte bronnen volgens een wetenschappelijk referentiesysteem.   • relevant wetenschappelijk referentiesysteem   • bronvermelding
Beheersingsniveau
toepassen

04.01 Artistieke expressie

WD3_04.01.01	04.01.01
De leerlingen doorlopen een artistiek proces in functie van een creatie. ¹	
Beheersingsniveau	
creëren	
WD3_04.01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen werkwijzen toe om ideeën te genereren, inspiratie op te doen en/of context te onderzoeken in functie van een creatie. • diverse media, inspiratiebronnen en -kanalen • genres, vorm-, stijl, en uitdrukkingskenmerken van kunststromingen en kunstenaars eigen aan de gekozen kunstdiscipline • onderzoeksmethoden binnen de beeldende kunsten of de specifieke kunstvorm • methodes en tools om ideeën te genereren • verbeeldingskracht en creatieve denktechnieken	
WD3_04.01.01.02	Subdoel 2

¹ De specifieke eindterm wordt gerealiseerd in de context van de betrokken studierichting.

De leerlingen exploreren en experimenteren met (een variatie van) artistieke bouwstenen, technieken en materialen van de gekozen kunstdiscipline in functie van een (voor)ontwerp, een creatie, product of van het te bereiken effect.

- kunstvormspecifieke bouwstenen, 2D en/of 3D-technieken, beeldende en audiovisuele materialen en digitale tools
- samenhang en relaties tussen bouwstenen, technieken en materialen
- inhoud: onderwerp en bedoeling

WD3_04.01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen gedreven specifieke artistieke bouwstenen, technieken en (digitale) materialen toe in functie van een ontwerp en een artistieke creatie.

WD3_04.01.01.04

Subdoel 4

De leerlingen presenteren artistieke creaties in tijd en ruimte.

- presentatietechnieken en -methodes eigen aan de kunsten
- koppeling doel presentatie aan vormgeving

WD3_04.01.02

04.01.02

De leerlingen creëren persoonlijk artistiek werk vanuit een artistieke taal met behulp van specifieke bouwstenen, technieken en materialen.²

Beheersingsniveau

creëren

WD3_04.01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen vertrouwen op hun expressiemogelijkheden en ontwikkelen eigen artistieke concepten en/of thema's.

WD3_04.01.02.02

Subdoel 2

² De specifieke eindterm wordt gerealiseerd in de context van de betrokken studierichting.

De leerlingen ontwikkelen de artistieke eigenheid door het exploreren van de eigen intenties en expressie.

- koppeling van intentie aan vormgeving

WD3_04.01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen maken persoonlijke keuzes vanuit de in te zetten vormgevingsmiddelen, technieken en materialen eigen aan het medium.

- aspecten zoals auteursrechten, portretrecht, privacy-rechten

WD3_04.01.03

04.01.03

De leerlingen zetten hun artistieke deskundigheid in voor een gemeenschappelijk project.

Beheersingsniveau

creëren

WD3_04.01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen ontwikkelen methodes om de eigen deskundigheid en artistieke talenten en die van anderen af te stemmen op een gemeenschappelijk project of doel.

- werkplanning
- werkmethodes voor groepswerk

WD3_04.01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen delen ervaringen, ideeën en suggesties met de anderen in functie van het gemeenschappelijk project.

WD3_04.01.04

04.01.04

De leerlingen gaan in dialoog over elkaars artistiek proces, werk en presentatie aan de hand van afgesproken criteria.	
Beheersingsniveau	
creëren	
WD3_04.01.04.01	Subdoel 1
De leerlingen hanteren methodes om over hun artistiek (werk)proces en hun creatie te reflecteren en bij te sturen in functie van intentie en beoogd effect.	
• methodes om feedback te verwerken in eigen creaties	
WD3_04.01.04.02	Subdoel 2
De leerlingen beargumenteren keuzes in hun artistiek proces, hun creatie en presentatie in dialoog met anderen.	
• analysemethodes voor artistiek/technisch werk en proces • methodes om in dialoog te gaan • correcte hantering van vakterminologie inherent aan de kunsten	
WD3_04.01.04.03	Subdoel 3
De leerlingen reflecteren aan de hand van criteria over elkaars artistiek product, proces en presentatie.	
• reflectievaardigheden • koppeling van intentie aan vormgeving • elementaire artistieke vaktaal	

04.02 Kunstbeschouwing

WD3_04.02.01	04.02.01
De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en westerse en niet-westerse samenlevingen om een kunsthistorisch referentiekader op te bouwen.	
Beheersingsniveau	
analyseren	
WD3_04.02.01.01	Subdoel 1
De leerlingen beschrijven de aard en voorkomen van kunstuitingen uit diverse artistieke disciplines en contexten.	
• genres, uitdrukkingwijzen, stijlen en stromingen • bouwstenen, technieken en materialen van kunstuitingen • vorm- en inhoudskenmerken van kunstuitingen • perceptiemethoden uit de kunstbeschouwing	
WD3_04.02.01.02	Subdoel 2
De leerlingen analyseren methodisch de interactie tussen vorm, inhoud, functie en context van kunstuitingen.	
• aangereikte kunstbeschouwings- en analysemethoden • kenmerkende kunsthistorische elementen • interactie tussen kunstuitingen en -stromingen en de maatschappelijke, historische, filosofische en geografische context	
WD3_04.02.01.03	Subdoel 3
De leerlingen geven een onderbouwde mening over de betekenis en functie van kunst(uitingen).	
• opvattingen over (wat) kunst en cultuur (is) • betekenis en functie van kunst(uitingen)	
WD3_04.02.01.04	Subdoel 4

De leerlingen bouwen een kunsthistorisch referentiekader op.

- benamingen van kunstuitingen, kunststromingen en periodes
- kunstuitingen van westerse en niet-westerse samenlevingen
- technieken om kunstuitingen te situeren in een kunsthistorische context

WD3_04.02.02

04.02.02

De leerlingen reflecteren vanuit meerdere perspectieven over de betekenis van kunst en kunstuitingen in diverse contexten.

Beheersingsniveau

evalueren

WD3_04.02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen drukken op diverse manieren uit wat kunst en kunstuitingen voor hen betekent.

- strategieën om over de betekenisgeving van kunst en kunstuitingen te reflecteren
- multiperspectiviteit
- diverse contexten
- esthetische, ethische en representatieve opvattingen

WD3_04.02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen gaan in dialoog over kunst en kunstuitingen.

- uitdrukkingwijzen en beargumenteermethodes voor het expliciteren van een eigen visie, voorkeuren en inzichten
- opvattingen over een of meerdere kenmerkende kunsthistorische elementen

BK-doelen

BK3_01.01	1
De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK3_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK3_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.	

BK3_01.02	2
De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.02.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.	
BK3_01.02.02	Subdoel 2

De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.	
BK3_01.02.03	Subdoel 3
De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.	

BK3_01.03		3
De leerlingen handelen economisch en duurzaam.		
Beheersingsniveau		
toepassen		
BK3_01.03.01	Subdoel 1	
De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.		
BK3_01.03.02	Subdoel 2	
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvorschriften.		

BK3_01.04		4
De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.		
Beheersingsniveau		
toepassen		
BK3_01.04.01	Subdoel 1	
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.		
BK3_01.04.02	Subdoel 2	

De leerlingen passen procedures met betrekking tot ergonomisch handelen toe.

BK3_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK3_02.01

De leerlingen onderscheiden de beeldende kunsten in tijd en ruimte.

- voorbeelden en toepassingen van kunstdisciplines en -vormen binnen de (geschiedenis van de) beeldende kunsten
- vormgevingsaspecten en beeldelementen voor 2D en 3D werken
- bouwstenen en materialen eigen aan de beeldende kunsten
- historische, plaatsgebonden en andere contexten in de beeldende kunsten
- kunstinformatiebronnen en -kanalen
- gepaste vakterminologie eigen aan de kunsten

Beheersingsniveau

analyseren

BK3_02.02

10

De leerlingen illustreren trends en stijlen binnen het domein van beeldende kunsten.

- impact trendgevoeligheden, genres en sferen in vormgevingsuitkomsten op inhoud, functie, vorm, beeld, concept, stijl, licht en kleur, locatie en techniek
- grote maatschappelijke en artistieke tendensen
- basiskennis beeld, communicatie en visualisatie
- technische en digitale ontwikkelingen binnen de beeldende vormgeving
- relatie (genres-verbreding) beeldende kunst met mixed media/audiovisuele kunst
- principes en elementen van het esthetisch concept binnen het domein van de beeldende kunsten
- werkwijzen van raadpleging van relevante (digitale) informatiebronnen en kanalen

Beheersingsniveau

begrijpen

BK3_02.03	7
De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.03.01	Subdoel 1
De leerlingen plannen gestructureerd de eigen werkzaamheden. • werkplanfiche en werkmethodeken • werkvolgorde en calculatie • analyse van de opdracht, vereisten/bependingen, format, doelgroep en beeldvorming	
BK3_02.03.02	Subdoel 2
De leerlingen bereiden de eigen werkzaamheden en materialen voor en richten de werkplek in. • werkplannen en/of werkfiches • eigenschappen materiaal, materieel, producten in toepassing van de opdracht • materialen, technieken en methodes eigen aan het medium • afspraken werkplek/atelier	
BK3_02.04	11
De leerlingen werken een artistiek project of concept uit. • creatieprocessen eigen aan het medium • creatieve denktechnieken • technieken om waarnemingen te vertalen binnen de beeldende kunsten • exploreer- en experimenteermethoden • relaties tussen beeldende middelen • eigen artistieke praktijk • vakdeskundigheid	
Beheersingsniveau	
creëren	

BK3_02.05

5

De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces.

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.06

De leerlingen werken oplossingsgericht binnen het creatief beeldend uitvoeringsproces bij realisatie van beeldend werk.

- Oplossingsgerichte denk- en werkmethodes

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.07

8

De leerlingen **kiezen en** gebruiken diverse materialen, technieken en methodes.

- materialen, technieken en methodes specifiek voor het domein beeldende kunst in relatie tot de aard van de opdracht
- methodes en hulpmiddelen voor (gerichte) waarneming en weergave technieken, (traditionele en/of experimentele) methodes, materialen en instrumenten voor 2d en 3d-voorstellingen
- (digitale) tekenmethodes voor visuele waarneming en weergave
- aandachtspunten bij schetsen en tekenen
- (re)presentatietechnieken

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.08

12	
De leerlingen gebruiken diverse beeld- en vormgevingselementen.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.08.01	Subdoel 1
De leerlingen passen beeldelementen toe bij artistieke opdrachten, creaties en installaties	
• principes, toepassingen en functies van beeldende elementen en middelen in de beeldtaal en vormgeving • waarneming en weergave • constructieve en ruimtelijke denkmethodes • kleur	
BK3_02.08.02	Subdoel 2
De leerlingen passen vormgevingselementen toe in functie van een opdracht, concept of artistieke creaties	
• strategieën voor constructief en ruimtelijk denken • vorm, compositie of structuur in functie van de boodschap of inhoud • principes van beeldtaal en vormgeving • exploreermethodes met verschillende vormgevingselementen	

9	
De leerlingen gebruiken domeinspecifieke software.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.09.01	Subdoel 1
De leerlingen passen digitale beeldtechnieken en beeldfuncties toe in functie van een opdracht, een concept of plastisch kunstwerk.	

- standaardfuncties en -toepassingen van courante (rand)apparatuur, digitale/mixed media en software(programma's)
- richtlijnen voor databeheer
- technologieën voor dataopslag

BK3_02.09.02

Subdoel 2

De leerlingen passen digitale basistechnieken toe bij eenvoudige tekenkundige, grafische, ruimtelijke en (digitale) mixed-media ontwerp- en presentatieopdrachten.

BK3_02.10

13

De leerlingen presenteren artistieke creaties met inbegrip van de organisatie.

- strategieën en technieken voor presenteren, decoreren, vormgeven en/of etaleren van producten en toepassingen
- diverse kanalen om met het werk naar buiten te treden
- presentatievormen, presentatiestijlen, presentatieaspecten en compositie
- relatie product en contexten
- technieken voor omgevingsanalyse en ruimteonderzoek bij presentatie
- organisatie modellen

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.11

14

De leerlingen duiden de artistieke creatie en presentatie ervan in begeleidende teksten.

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.12

6

De leerlingen documenteren het eigen werk, de eigen artistieke ontwikkeling en oriënteren zich op de arbeidsmarkt in voorbereiding op de ontwikkeling van een eigen loopbaan.

- documenterings-technieken en -platforms binnen de beeldende sector

Beheersingsniveau

creëren

Ontwerp

Minimale materiële vereisten

De minimale materiële vereisten voor deze studierichting zijn [via deze link](#) te raadplegen.

Ontwerp

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling voor deze studierichting is [via deze link](#) te raadplegen.

Ontwerp